

مؤسسه فرهنگی هنری
دیباگران تهران

به نام خدا

حسابداری شرکت ها

مؤلفان:

محمد محمدی

شهره خالقی محمدی

هرگونه چاپ و تکثیر از محتویات این کتاب بدون اجازه کتبی
ناشر ممنوع است. متخلفان به موجب قانون حمایت حقوق
مؤلفان، مصنفان و هنرمندان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

عنوان کتاب: حسابداری شرکت ها

مولف: محمد محمدی-شهره خالقی محمدی

ناشر: موسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران

ویراستار: بروین عبدی

صفحه آرایی: نازین نصیری

طراح جلد: داریوش فرسایی

نوبت چاپ: اول

تاریخ نشر: ۱۴۰۳

چاپ و صحافی: ثامن

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۳۵۵۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۱۸-۸۴۴-۳

نشانی واحد فروش: تهران، خیابان انقلاب، خیابان دانشگاه

- تقاطع شهید از دنارمری پلاک ۱۵۸ ساختمان دانشگاه -

تلفن: ۰۲۰-۸۵۱۱-۶۶۹۶۵۷۴۹ طبقه دوم - واحد ۴

فروشگاههای اینترنتی دیباگران تهران:

WWW.MFTBOOK.IR

www.dibagaran Tehran.com

dibagaran_publishing نشانی اینستاگرام دیبا

@mftbook نشانی تلگرام: @mftbook

هر کتاب دیباگران، یک فرصت جدید علمی و شغلی.

هرگوشی همراه، یک فروشگاه کتاب دیباگران تهران.

از طریق سایتها دیباگران، در هر جای ایران به کتابهای ما دسترسی دارید.

فهرست مطالب

۹ مقدمه ناشر

فصل اول

۱۰ شرکت‌های تضامنی
۱۱ سرمایه‌گذاری اولیه شرکا
۱۱ انواع حساب‌ها در شرکت تضامنی
۱۳ تسهیم (تحصیص) سود و زیان
۱۶ تغییر در ترکیب شرکا (ورود و خروج شریک)
۱۶ ورود (پذیرش) شریک جدید
۱۶ ورود شریک جدید از طریق خرید تمام یا قسمتی از سرمایه شرکای قدیم (سرمایه‌گذاری غیرمستقیم)
۱۷ ورود شریک جدید از طریق سرمایه‌گذاری مستقیم در شرکت
۲۷ خروج شریک از شرکت تضامنی
۲۷ الف. واگذاری سهم الشرکه به یک یا تعدادی از شرکای باقی‌مانده یا شریک جدید
۲۸ ب. خروج شریک از طریق دریافت دارایی‌های شرکت
۳۱ فوت شریک
۳۲ تغییر در نسبت تقسیم سود و زیان
۳۳ نسبت تقسیم سود و زیان شرکا پس از ورود شریک جدید
۳۵ نسبت تقسیم سود و زیان پس از خروج شریک
۳۶ حسابداری انحلال و تصفیه
۳۷ تصفیه آنی
۳۹ تصفیه تدریجی
۴۵ درجه (توان) جذب زیان
۴۷ طرح توزیع وجوده نقد
۴۹ پیوست: عملیات سایر شرکت‌های غیرسهامی
۴۹ شرکت نسبی
۵۰ شرکت با مسئولیت محدود
۵۱ شرکت مختلط غیرسهامی
۵۳ مجموعه سوالات دانشگاه سراسری
۶۲ پاسخ مجموعه سوالات دانشگاه سراسری

فصل دوم

۷۲	شرکت‌های سهامی
۷۴	معرفی برخی واژه‌ها
۷۶	انتشار سهام
۷۶	انتشار نقدی سهام
۷۶	انتشار غیرنقدی سهام
۷۶	فروش اعتباری سهام (پذیره‌نویسی سهام)
۷۶	ثبت فروش اعتباری سهام
۷۸	صدور گروهی سهام
۷۹	مخارج (هزینه‌های) انتشار سهام
۸۰	تقسیم سود سهام
۸۵	ثبت‌های حسابداری سود سهام
۸۶	سود تصفیه
۸۶	سود سهمی
۸۶	سود سهمی کم (جزئی)
۸۷	سود سهمی زیاد (عمده)
۸۹	پاره سهم (کسر سهام)
۸۹	تجزیه سهام (خرد کردن سهام)
۹۰	تجزیه معکوس سهام (ترکیب سهام)
۹۱	محدودیت‌های سود ابیشه و تخصیص آن
۹۱	سهام ممتاز قابل تبدیل به سهام عادی
۹۲	سهام ممتاز قابل بازخرید (ابطال سهام)
۹۳	سهام خزانه
۹۴	روش بهای تمام شده (رویکرد یک مبادله‌ای)
۹۴	روش ارزش اسمی (رویکرد دو مبادله‌ای)
۹۵	روش ابطال ساختگی
۹۷	صدور حق تقدم خرید سهام برای سهامداران فعلی
۹۷	ارزش دفتری هر سهم (BVS)
۹۸	سود (عایدی) هر سهم
۹۹	محاسبه سود هر سهم در ساختار ساده سرمایه
۹۹	میانگین موزون سهام عادی جاری طی دوره
۱۰۵	محاسبه سود هر سهم در ساختار پیچیده سرمایه
۱۰۶	مثال برای روش سهام خزانه
۱۰۷	مثال برای روش تبدیل مشروط

مثالی جامع از محاسبات سود هر سهم در ساختار پیچیده سرمایه	۱۰۸
انتشار یا تبدیل سهام عادی بالقوه بین دوره	۱۱۱
نکات برجسته استاندارد حسابداری شماره ۳۰ (سود هر سهم)	۱۱۳
هدف	۱۱۳
دامنه کاربرد	۱۱۳
تعاریف	۱۱۳
اندازه‌گیری	۱۱۴
سود پایه هر سهم	۱۱۴
سود تقلیل یافته هر سهم	۱۱۵
سهام عادی بالقوه تقلیل دهنده	۱۱۵
تجدد ارائه	۱۱۶
نحوه ارائه	۱۱۶
افشا	۱۱۷
پیوست ۱: طرح‌های توزیع سهام بین کارکنان	۱۱۸
عقیده شماره ۲۵ هیأت اصول حسابداری (APB۲۵)	۱۱۸
مثال برای طرح توزیع سهام در حالتی که تاریخ اندازه‌گیری و اعطای مشابه‌اند	۱۱۸
مثال برای طرح توزیع سهام در حالتی که تاریخ‌های اندازه‌گیری و اعطای مشابه نیستند	۱۱۹
مثال برای طرح توزیع سهام در حالتی که تاریخ‌های اندازه‌گیری و اعطای مشابه هستند (حالت رتبه‌ای)	۱۲۰
بیانیه شماره ۱۲۳ هیأت استانداردهای حسابداری مالی	۱۲۱
پیوست ۲: مفاد قانون تجارت ایران در مورد شرکت‌های سهامی	۱۲۲
مسئلیت تهیه صورت‌های مالی سالانه	۱۲۳
محتوای صورت‌های مالی سالانه	۱۲۳
تصویب صورت‌های مالی	۱۲۴
سرمایه	۱۲۵
افزایش و کاهش سرمایه	۱۲۵
معاملات اعضای هیأت مدیره	۱۲۶
سایر مقررات مربوط به مدیران	۱۲۷
سود قابل تقسیم	۱۲۷
انتصاب و اختیارات بازرگان	۱۲۸
وظایف بازرگان	۱۲۹
مجموعه سوالات دانشگاه سراسری	۱۳۰
پاسخ مجموعه سوالات دانشگاه سراسری	۱۴۷

فصل سوم

گزارشگری بر حسب قسمت‌های مختلف و گزارشگری مالی میان دوره‌ای

۱۶۰	بخش اول: گزارشگری بر حسب قسمت‌های (بخش‌های) مختلف
۱۶۱	دامنه کاربرد استاندارد گزارشگری بر حسب قسمت‌های مختلف
۱۶۱	تعیین قسمت‌های تجاری و جغرافیابی
۱۶۱	قسمت‌های قابل گزارش
۱۶۷	نکات بر جسته استاندارد شماره ۲۵ (گزارشگری بر حسب قسمت‌های مختلف)
۱۶۷	تعاریف
۱۶۸	تشخیص قسمت‌های قابل گزارش
۱۶۸	رویه‌های حسابداری قسمت
۱۶۹	افشا
۱۷۰	بخش دوم: گزارشگری مالی میان دوره‌ای
۱۷۰	محتوای گزارش مالی میان دوره‌ای
۱۷۰	صورت‌های مالی میان دوره‌ای، کدام فاصله زمانی را پوشش می‌دهند؟
۱۷۱	دوره‌هایی که ارائه صورت‌های مالی میان دوره‌ای برای آنها الزامی است
۱۷۳	میانی تهییه گزارش مالی میان دوره‌ای
۱۷۶	موارد خاص در گزارشگری میان دوره‌ای
۱۷۶	۱. درآمدهای فعلی چرخه‌ای یا موردنی و مخارج نامنظم
۱۷۶	۲. مخارج نامنظم
۱۷۸	۳. موجودی‌های مواد و کالا
۱۷۹	۴. سود (زیان) غیرعملیاتی
۱۸۱	نکات بر جسته استاندارد شماره ۲۲ گزارشگری مالی میان دوره‌ای
۱۸۱	هدف
۱۸۱	تعاریف
۱۸۱	محتوای گزارش میان دوره‌ای
۱۸۲	حداقل اجزای گزارش مالی میان دوره‌ای
۱۸۲	شكل و محتوای صورت‌های مالی میان دوره‌ای
۱۸۲	رویدادها و معاملات با اهمیت
۱۸۳	سایر موارد افشا
۱۸۴	افشای انطباق با استانداردهای حسابداری
۱۸۴	دوره‌هایی که ارائه صورت‌های مالی میان دوره‌ای برای آنها الزامی است
۱۸۵	اهمیت
۱۸۵	افشا در صورت‌های مالی سالانه
۱۸۵	شناخت و اندازه‌گیری

رویه‌های حسابداری یکسان با رویه‌های حسابداری سالانه ۱۸۵
درآمدهای عملیاتی کسب شده فصلی، چرخه‌ای یا موردي ۱۸۶
مخارجی که طی سال مالی، به‌طور یکنواخت واقع نمی‌شود ۱۸۶
مثال‌هایی از به‌کارگیری اصول شناخت و اندازه‌گیری ۱۸۶
استفاده از برآوردها ۱۸۹
تجدید ارائه دوره‌های میانی گزارش شده قبلی ۱۹۰
مجموعه سؤالات دانشگاه سراسری ۱۹۱
پاسخ مجموعه سؤالات دانشگاه سراسری ۱۹۷

فصل چهارم

گزارشگری مالی و تغییر قیمت‌ها

۲۰۴..... شاخص‌های عمومی و اختصاصی قیمت
۲۰۵..... شاخص سطح عمومی قیمت‌ها
۲۰۵..... شاخص اختصاصی قیمت
۲۰۵..... اقلام پولی و غیرپولی
۲۰۶..... دارایی‌ها
۲۰۷..... بدھی‌ها
۲۰۹..... مدل گزارشگری بهای تمام‌شده تاریخی ، ریال ثابت(HC/CD)
۲۱۰..... مثالی جامع از مدل HC/CD
۲۲۰..... مروری بر گزارشگری HC/CD
۲۲۰..... مدل گزارشگری بهای جاری ، ریال ثابت(CC,CD)
۲۲۲..... مثالی جامع از مدل CC, CD
۲۳۰..... مجموعه سؤالات دانشگاه سراسری
۲۳۴..... پاسخ مجموعه سؤالات دانشگاه سراسری

فصل پنجم

حسابداری شعب و تسعیر ارز

۲۳۶..... بخش اول: حسابداری شعب
۲۳۷..... سیستم حسابداری عملیات شعبه
۲۳۷..... روش‌های قیمت‌گذاری کالاهای ارسالی به شعب
۲۳۷..... الف. سیستم متمرکز
۲۴۲..... ب. سیستم غیرمتمرکز
۲۶۳..... راه حل تستی برای محاسبه سود شعبه
۲۶۵..... بخش دوم: تسعیر ارز

۲۶۶	معاملات ارزی
۲۷۷	عملیات خارجی
۲۸۳	واگذاری تمام یا بخشی از عملیات خارجی
۲۸۴	شعبه خارجی
۲۸۷	تعییر به واحد پول گزارشگری
۲۸۷	جریان‌های نقدی ارزی
۲۹۰	نکات برجسته استاندارد حسابداری شماره ۱۶ (آثار تعییر در نرخ ارز)
۲۹۰	دامنه کاربرد
۲۹۰	گزارش معاملات ارزی به واحد پول عملیاتی
۲۹۱	شناخت تفاوت‌های تعییر
۲۹۲	تعییر در واحد پول عملیاتی
۲۹۳	استفاده از واحد پول گزارشگری متفاوت با واحد پول عملیاتی
۲۹۳	تعییر به واحد پول گزارشگری
۲۹۴	تعییر عملیات خارجی
۲۹۵	واگذاری تمام یا بخشی از عملیات خارجی
۲۹۶	افشا
۲۹۷	مجموعه سوالات دانشگاه سراسری
۳۰۸	پاسخ مجموعه سوالات دانشگاه سراسری

مقدمه ناشر

خط مشی انتشارات مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران در عرصه کتاب های با کیفیت عالی است که بتواند خواسته های بر روز جامعه فرهنگی و علمی کشور را تا حد امکان پوشش دهد.

هر کتاب دیباگران تهران، یک فرصت جدید شغلی و علمی

حمد و سپاس ایزد منان را که با الطاف بیکران خود این توفیق را به ما ارزانی داشت تا بتوانیم در راه ارتقای دانش عمومی و فرهنگی این مرز و بوم در زمینه چاپ و نشر کتب علمی و آموزشی گامهایی هر چند کوچک برداشته و در انجام رسالتی که بر عهده داریم، مؤثر واقع شویم.

گستردگی علوم و سرعت توسعه روزافزون آن، شرایطی را به وجود آورده که هر روز شاهد تحولات اساسی چشمگیری در سطح جهان هستیم. این گسترش و توسعه، نیاز به منابع مختلف از جمله کتاب را به عنوان قدیمی ترین و راحت ترین راه دستیابی به اطلاعات و اطلاع رسانی، بیش از پیش برجسته نموده است.

در این راستا، واحد انتشارات مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران با همکاری اساتید، مؤلفان، مترجمان، متخصصان، پژوهشگران و محققان در زمینه های گوناگون و مورد نیاز جامعه تلاش نموده برای رفع کمبودها و نیازهای موجود، منابعی پُربار، معتربر و با کیفیت مناسب در اختیار علاقمندان قرار دهد.

کتابی که در دست دارد تألیف "جناب آقای محمد محمدی-سرکار خانم شهره خالقی محمدی" است که با تلاش همکاران ما در نشر دیباگران تهران منتشر گشته و شایسته است از یکایک این گرامیان تشکر و قدردانی کنیم.

با نظرات خود مشوق و راهنمای ما باشید

با ارائه نظرات و پیشنهادات و خواسته های خود، به ما کمک کنید تا بهتر و دقیق تر در جهت رفع نیازهای علمی و آموزشی کشورمان قدم برداریم. برای رساندن پیام هایتان به ما از رسانه های دیباگران تهران شامل سایتهاي فروشگاهي و صفحه اينستاگرام و شماره های تماس که در صفحه شناسنامه کتاب آمده استفاده نمایید.

مدیر انتشارات

مؤسسه فرهنگی هنری دیباگران تهران
dibagaran@mftplus.com